

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1988/25

KARAR NO : 1988/25

ÖZET : Asker kişinin işlediği ve Askerî Ceza Kanununun, Türk Ceza Kanununa göndermede bulunduğu askerî suça ait davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Tck. 416, 430. md.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Şeref Ayaz

O L A Y : 8/5/1984 günü ikisi assubay olan 4 sanığın, reşit olmayan mağdure Fatma Hazarı alıkoydukları ve ayrıca sanıklardan astsubaylar Şeref Ayaz ile İsmail Kızılçay'ın, mağdurenin ırzına tasaddide buldukları, diğer sanıklar Timurhan Demirhan ile Mehmet Suat Karlık'ın bu suçada yardımda buldukları, bu nedenlerle Şeref Ayaz ve İsmail Kızılçayın TCK.nun 416/2, 430/2; Timurhan Demirhan ile Mehmet Suat Karlık'ın da TCK.nun 430/2, 65/3 ve 416/2 maddelerine göre cezalandırılmaları hakkında, Malatya C.Savcılığının 14/5/1984 günlü, 921-41 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

Malatya Ağır Ceza Mahkemesi: 15/10/1984 gününde, 1984/200-267 sayı ile; sanıklar Timurhan Demirhan ile Mehmet Suat Karlık'ın sabit olmayan müsnet suçlarından beraatlarına ve sanıklar Şeref Ayaz ile İsmail Kızılçay asker kişi olduklarından ve atılı suç askeri ceza kanununun 152.maddesine göre, askeri suç sayıldığından, 353 Sayılı Kanunun 9.maddesi uyarınca bu sanıklara ilişkin davanın askeri mahkemede görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Malatya 2.Ordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 10/4/1985 gününde, 1985/57-111 sayı ile; sanıklara atılı eylemin ırza tasaddi suçunu oluşturmadığını ve olayda alıkoyma suçunun sabit olduğunu belirterek TCK.nun 430/2.maddesi gereğince mahkûmiyetlerine karar vermiştir.

Bu karar sanık İsmail Kızılçay tarafından temyiz edilmeyerek onun yönünden kesinleşmiştir.

Kararın sanık Şeref Ayaz tarafından temyiz edilmesi üzerine Askeri Yargıtay 1.Dairesi 8/7/1987 gününde, 1987/415-411 sayı ile; "görev meselesinin amme intizamına taallük etmekle bir ön mesele halini aldığından, öncelikle bu hususun halledilmesi gerekmektedir.

Sanığa yüklenip mahkemece de kabul edilen suçun alıkoyma suçu niteliğinde

.../...

96

bulunduğu yukarda sanığın belirtilen davranış ve eylemlerinden anlaşılmaktadır. Anılan suç TCK.nun 430/2.maddesinde müeyyideye bağlanmış olup aynı kanunun 8.babında, adabı umumiye ve nizamı aile aleyhine cürümler başlığı altında olmakla beraber kız ve kadın ve erkek kaçıрма suçlarını kapsayan 2.fasılda yer almaktadır.

Askeri Ceza Kanununun 152/1.maddesi ise ırza ve iffete tecavüz eden askeri şahıslar hakkında TCK.nun 8.babında yazılı cezalar tatbik olunur hükmünü amir bulunmaktadır.

Yine Askeri Ceza Kanununun 1.maddesindeki ifadeye ve yerleşmiş Askeri Yargıtay İçtihatlarına göre Askeri Ceza Kanununun TCK.nuna atıfta bulunduğu suçlar askeri suç niteliğinde sayılmaktadır.

Askeri Ceza Kanununun 152.maddesiyle TCK.nun 8.babına yollama yapılırken ırz ve iffete tecavüz suçları zikredilmektedir. Bu itibarla TCK.nun 8.babında olmakla beraber sadece ırz ve iffete tecavüz hallerini içeren maddelerin askeri şahıslar hakkında uygulanmasının istendiği anlaşılmaktadır. Kanunun sistematigi bu şekilde kurulmuş bulunmaktadır. Bundan çıkan sonuç da TCK.nun 8.babında olmakla beraber ırz ve iffete tecavüz halleri dışında kalan suçların Askeri Ceza Kanununun maddesindeki atıf suretiyle askeri suç sayılamıyacağıdır.

Nitekim Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun 5/3/1987 tarih ve 1987/5843 sayılı kararı da bu doğrultuda bulunmaktadır.

Açıklandığı üzere sanığa isnat olunan suçun TCK.nun 8.babında olmakla beraber ırz ve iffete taarruz edenleri müeyyideye bağlayan 1.fasılda olmayıp adabı umumiye ve nizamı aile aleyhine işlenen cürümler başlığı altında ve kız ve kadın ve erkek kaçırmayı kapsayan 2.fasılda yer alması itibariyle Askeri Ceza Kanununun 152.maddesinin atıfı dışında kaldığından askeri suç sayılamıyacağından ve 353 Sayılı Kanunun 9.maddesi koşullarında mevcut bulunmadığından davanın rü'eti adliye mahkemelerine ait olmakla yetel mahkemece görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, görevin benimsenip esase girilerek mahkûmiyet kararı verilmesi kanuna aykırı görüldüğünden hükmün bozulmasına" karar vermiştir.

Malatya 2.Ordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 5/11/1987 gününde, 1987/396-8 sayı ile; Askeri Yargıtay 1.Dairesinin bozma ilamına uyarak sanık Şeref Ayaz hakkında görevsizlik kararı vermiştir.

Sanıklardan Şeref Ayaz hakkında her iki mahkemece verilip kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 Sayılı Kanunun 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev

2

uyuşmazlığı doğmuş ve dosya Malatya 2.Ordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi Hakimliğince 19/4/1988 gün,1987/396 sayı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Muammer Turan'ın Başkanlığında,Mebrure Gözdemir,Adnan Hamzaoğulları,Üzel Kızılkılıç,Ersin Eserol,Nursafa Pandar ve Dr.Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 30/5/1988 günlü toplantıda,geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan,toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yüksel Özyüksel'in davada askeri yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere sanık Şeref Ayazın TCK.nun 416/2. ve 430/2. maddeleriyle tecziyesi istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

Malatya 2.Ordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi TCK.nun 416/2.maddesi yönünden açıkca bir beraat kararı vermemekle beraber eylemin ırza tasaddi suçunu oluşturmadığını ve alakoyma suçunun sabit olduğunu belirtmiştir.Irza tasaddi suçunun Askeri Ceza Kanununun 152.maddesi kapsamına girdiğinde kuşku yoktur.Ancak alakoyma suçunun ve müeyyidesi olan TCK.nun 430/2.maddesinin Askeri Ceza Kanununun 152.maddesi kapsamına girmediğinin incelenmesi ve tesbiti gerekir.

Askeri Ceza Kanununun 1.maddesinde belirtildiği üzere,bu kanunda yazılı olan suçlar askeri suç olduğu gibi,TCK.nunda yazılı olup da Askeri Ceza Kanununca bu kanuna açıkca atıf yapılan suçlar da askeri suç sayılırlar.Sanığa atılı eylem,Askeri Ceza Kanununun "askerlik haysiyetine ve şerefine dokunmuş suçlar ve cezalar" başlıklı 11.faslında yer alan 152.maddesinin atıfta bulunduğu TCK.nun 430/2.maddesinde belirtilmiş olan suçdur.

Gerçekten,Askeri Ceza Kanununun 152.maddesi "ırz ve iffete tecavüz edenler" başlığı altında,ırz ve iffete tecavüz eden askeri şahıslar hakkında TCK.nun 8.babında yazılı cezalar tatbik olunur hükmünü taşımakta ve bu babın 2.faslında sanığa atılı reşit olmayan kimsenin cebir ve şiddet veya tehdit veya hile olmaksızın kendi rızasıyla şehvet hissi veya evlenme maksadıyla bir yerde alıkonulması suçu da yer almaktadır.

Askeri Ceza Kanununun 152.maddesi,ırz ve iffete tecavüz edenler hakkında TCK.na atıfta bulunduğu göre,sanığa atılı suçun niteliği nedir?

Irz ve iffete tecavüz genellikle,bir kimsenin başkaları tarafından dokunulması ve saygı gösterilmesi gereken,öncelikle de cinsel konularda namusuna yönelik eylemlerdir.Bu itibarla,TCK.nun 430.maddesinde yer alan reşit olmayan bir kimseyi kendi

rızasıyla şehvet hissi veya evlenme maksadıyla bir yerde alıkoyma suçunun ırz ve iffte tecavüz niteliğinde olduğu ve asker kişi tarafından işlenen bu eylemin askerlik şeref ve haysiyetine dokunan ve askeri ceza kanununun 152.maddesi kapsamına giren askeri suçlardan bulunduğu kabulü gerekir.

Uyumsuzluk Mahkememizin yerleşmiş içitadı da bu yöndedir.

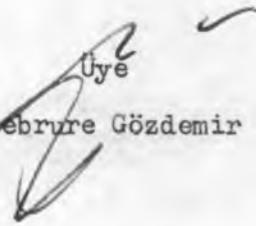
Bu nedenle davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi ve Malatya 2.Ordu Komutanlığı Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Malatya 2.Ordu Komutanlığı Askeri Mahkemesinin 5/11/1987 günlü, 1987/396-8 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 30/5/1988 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Muammer Turan

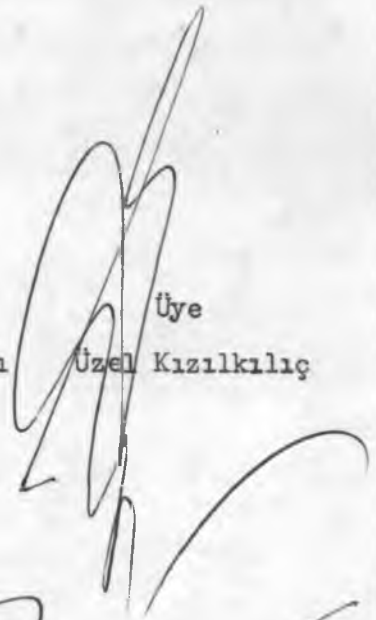
Üye
Mebrure Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

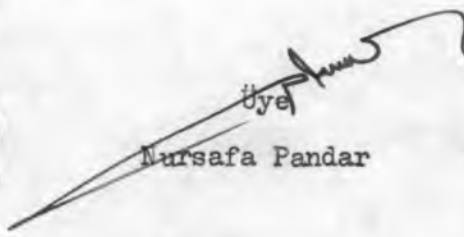
Üye
Üzel Kızılkılıç

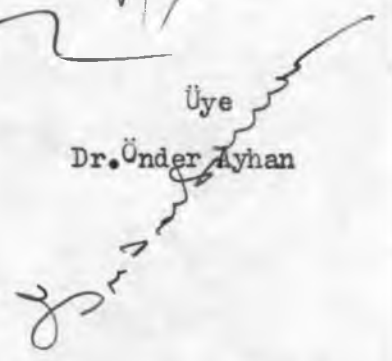
Üye
Ersin Eserol

Üye
Mursafa Pandar

Üye
Dr.Önder Ayhan

i/k

D/E